

Motion till riksdagen 2018/19:1260

av **Hans Rothenberg (M)**

Efter extra val påbörjas ny mandatperiod

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra erforderliga grundlagsändringar som möjliggör att ny mandatperiod påbörjas efter genomfört extra val och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den parlamentariska situationen i Sverige har blivit komplicerad efter det senast genomförda riksdagsvalet hösten 2018 med en långt utdragen regeringsbildningsprocess som följd. Att den för Sverige sällsynt använda möjligheten att genomföra extra val framstår numera en möjlig realitet. I Sverige har extra val till riksdagen genomförts endast vid tre tillfällen och detta för länge sedan mellan åren 1887 till 1921.

Ett extra val är, som begreppet anger, ett extrainsatt val vilket inte påverkar när nästa ordinarie val inträffar. De riksdagsledamöter som väljs genom det extra valet påbörjar alltså inte en ny fyraårig mandatperiod utan sitter till nästa ordinarie val. Det innebär att benägenheten att utlysa extra val är låg då det bedöms vara mindre funktionellt ju närmare ett ordinarie val det skulle genomföras. Sett ur stabilitetsperspektiv kan det vara positivt men ur perspektivet att kunna använda extra val för att lösa ut parlamentariska låsningar blir det med nuvarande upplägg mindre attraktivt beroende på när under mandatperioden det skulle utlysas. Farhågor om lägre valdeltagande är också en aspekt som talat till nackdel för extra val.

I Storbritannien är mandatperioderna fem år där regeringen kan utlysa val närhelst under denna period, varvid det nyvalda parlamentet påbörjar en ny femårsperiod. Det innebär att möjligheten till ett närliggande val är en ständig politisk realitet vilket också leder till att partierna ständigt måste vara alerta på att gå in i en valrörelse. Begreppet ”extra val” är således inte relevant i Storbritannien då varje val betraktas som ordinarie. Samtidigt får det nyvalda parlamentet arbetsro genom möjligheten att verka upp till fem år från tillträdet.

För att vitalisera det politiska livet under mellanvalstider och samtidigt kunna använda extra val som ett verkningsfullt redskap, borde Sverige anamma principen att

den riksdag som tillträder efter ett genomfört extra val också påbörjar en ny fyraårig mandatperiod. Därmed blir valinstrumentet betydligt mer relevant och kan användas som verkningsfullt redskap i det parlamentariska arbetet.

Hans Rothenberg (M)